

Eieropbrengst en voerkosten bepalen in belangrijke mate het **saldo van een legbedrijf**. Een hoge eierproductie zal dan ook leiden tot goede financiële resultaten. Cijfers van Agrovison bevestigen dit.

Cijfers uit Legmanager bieden ruimte voor financiële verbetering

Uit de databank van Legmanager, het online-managementprogramma voor leghennen van Agrovison in Deventer, blijkt dat het aantal eieren per opgehokte hen (p.o.h.) en het voerverbruik per dier per dag tussen de 25% beste en de 25% slechtste koppels flink uiteenlopen. En dat dit financieel heel wat kan schelen.

Agrovison heeft de cijfers op verzoek van Plumveehouderij uitgedraaid voor witte kooihennen, witte scharrelhennen, bruine scharrelhennen en bruine vrije-uitloophennen. Het betreft koppels afgesloten tussen 1 juli 2010 en 30 juni 2011. Ruikoppels zijn uitgezonderd. Legplumveehouders die deelnemen aan Legmanager kunnen op elk moment zelf de technische en financiële resultaten van hun koppels vergelijken met landelijke gemiddelden. Zij kunnen dat doen op basis van zelf aan te geven criteria, zodat ze hun koppels kunnen vergelijken met koppels van collega's met bijvoorbeeld dezelfde opzetdatum, kleur hen en houderijsysteem.

Tientallen eieren verschil

In de *tabel* staan voor drie houderijvormen – kooi, scharrel en vrije uitloop – enkele technische en financiële kengetallen. Legmana-

ger biedt de gebruikers meer kengetallen, dit is een selectie daaruit. Bij kooihuisvesting betrof het witte hennen, bij vrije uitloop bruine hennen en bij scharrel de resultaten van witte en van bruine hennen. Het gaat om de landelijke gemiddelden en de gemiddelden van de 25% beste koppels en de gemiddelden van de 25% slechtste koppels, geselecteerd op het kenmerk aantal eieren per opgehokte hen (eieren p.o.h.).

Bij witte kooihennen loopt de eierproductie per opgehokte hen tussen de 25% beste en de 25% slechtste koppels uiteen van 443,1 tot 297,5, een verschil van 145,6 eieren. Bij bruine scharrelhennen is er 66,7 eieren verschil, bij witte scharrelhennen 80,5 eieren en bij bruine vrije-uitloophennen 49,6 eieren.

Volgens deze gegevens van Legmanager hebben koppels met veel eieren per opgehokte hen gemiddeld een lager voerverbruik per dier per dag (behalve bij bruine uitlooppkoppels) en ook een lagere voerconversie. Ook zijn de eigewichten van de best presterende koppels wat hoger en die van de slechtste koppels wat lager dan het gemiddelde, wat verband houdt met respectievelijk de langere aanhoudingsduur en het eerder ruimen van deze goede en slechte koppels.

De productiever verschillen hebben voor een (groot?) deel te maken met verschillen in aanhoudingsduur. Bij witte kooikippes produceerden de koppels in de groep van 25% beste bedrijven door tot 97 weken leeftijd, terwijl de koppels op de 25% slechtste bedrijven op 69 weken werden geruimd. Een verschil van 28 weken. Bij de bedrijven met bruine scharrelhennen zat er 10 weken verschil in afvoerleeftijd tussen de groep beste en de groep slechtste koppels, bij koppels witte scharrelhennen zat er 15 weken tussen en bij koppels bruine vrije-uitloophennen zat er 5 weken tussen. Op dit punt zijn de verschillen bij de witte hennen groter dan bij de bruine.

Uitval varieert sterk

Uit de cijfers in de *tabel* blijkt dat de uitval tussen de huisvestingssystemen en tussen de 25% beste en de 25% slechtste koppels flink uiteenloopt. Ook hier is er een verschil tussen witte en bruine hennen. Bij de witte (kooi- en scharrel)hennen ligt de uitval bij de 25% beste koppels boven het gemiddelde en bij de 25% slechtste koppels eronder. Bij de bruine (scharrel- en vrije-uitloop-)hennen is de uitval bij de 25%

Tabel. Technische en financiële kengetallen leghennen 2010/2011* (geselecteerd op aantal eieren p.o.h.)

	KOOI WIT			SCHARREL BRUIN			SCHARREL WIT			VRIJE UITLOOP BRUIN		
	25%▲	gem.	25%▼	25%▲	gem.	25%▼	25%▲	gem.	25%▼	25%▲	gem.	25%▼
Technische kengetallen												
aantal koppels	15	58	15	32	126	32	12	46	12	11	42	11
levensweek	97	82	69	81	76	71	91	82	76	79	76	74
eieren p.o.h.	443,1	372,0	297,5	360,1	330,7	293,4	418,4	378,8	337,9	351,3	324,4	301,7
eieren p.o.h. (kg)	27,7	23,0	18,1	22,3	20,3	17,9	26,0	23,5	21,0	21,6	19,9	18,4
gem. legpercentage	87,0	89,9	90,8	88,4	88,1	87,3	89,4	90,4	91,0	88,9	87,3	85,9
gem. eigewicht (g)	62,3	61,4	60,3	61,8	61,4	61,1	62,2	61,8	61,7	61,6	61,4	60,8
voer p.d.p.d. (g)	107,9	110,7	111,2	118,6	119,7	121,6	117,1	118,5	118,8	122,4	121,8	121,2
voer per ei (g)	124,1	123,0	122,4	134,2	135,9	139,3	130,9	131,0	130,6	137,6	139,6	141,3
voerconversie	1,99	2,00	2,02	2,16	2,21	2,29	2,11	2,12	2,12	2,24	2,28	2,32
uitval	9,9	7,8	6,8	7,4	9,2	9,4	10,3	9,7	8,1	10,0	14,3	17,3
Financiële kengetallen												
aantal koppels	6	24	6	16	64	16	7	28	7	7	28	7
voerprijs	20,72	21,30	21,62	22,79	23,11	22,74	22,05	21,68	-	22,54	22,88	-
opbrengst ei	5,20	4,78	4,20	8,34	7,19	6,62	7,13	7,08	-	7,51	7,58	-
voerwinst p.o.h.	5,14	3,22	0,87	8,84	6,27	3,43	11,51	10,80	-	11,86	9,81	-

*koppels afgesloten tussen 01-07-2010 en 30-06-2011; ruikoppels uitgezonderd

(bron: Agrovison, Deventer)

beste koppels lager en bij de 25% slechtste koppels hoger dan de gemiddelde uitval. Bij de bruine hennen zou de hogere uitval wellicht meespelen in de beslissing het slecht(er) presterende koppel eerder te ruimen, terwijl bij witte hennen mogelijk de goede koppels langer worden aangehouden ondanks de hoge(re) uitval.

Euro's verschil

Van de legpluimveehouders die Legmanager gebruiken, maakt een deel ook gebruik van de mogelijkheid om financiële gegevens in te voeren en te vergelijken. Een selectie van de 25% beste en de 25% slechtste koppels is dan vaak maar ruim een handvol koppels. Resultaten van een enkel koppel in zo'n klein groepje kunnen grote invloed hebben op het gemiddelde. De financiële kengetallen van die beste en slechtste 25% moeten dan ook worden gezien als niet meer dan een indicatie. Een indicatie die wel duidelijk maakt dat veel eieren per opgehokte hen al gauw meerdere euro's per opgehokte hen extra voerwinst kan opleveren. Zo zit er bij de witte kooikippes tussen het gemiddelde van de 25% beste en het gemiddelde van de 25% slechtste koppels een verschil in voerwinst van €4,27. Bij bruine scharrelhennen is dat verschil nog iets groter, namelijk €5,41.

Voer per dier per dag

Voerkosten zijn een andere belangrijke factor in het saldo. Wordt in de cijfers van Legmanager een selectie op voerverbruik per dier per dag gemaakt, dan blijkt dat de 25% beste koppels witte kooikippes 8,7 gram voer minder gebruiken dan de 25% slechtste koppels. Bij bruine scharrelhennen zit er 11,9 gram tussen, bij witte scharrelhennen 10,4 gram en bij bruine vrije-uitlooppkoppels 8,3 gram.

Bij witte en bruine scharrelhennen en bruine vrije-uitloophennen leidt dit verschil in voerverbruik tot een verschil in hoeveelheid voer per ei van tegen de 5 gram tussen de 25% beste koppels en het gemiddelde en 9 tot 12 gram met het gemiddelde van de 25% slechtste koppels. Bij witte kooi-eieren loopt het voerverbruik per ei tussen de beste en slechtste koppels minder uiteen: 4 gram.

De voerconversie is in de groep 25% beste koppels lager, dus beter,

Mengvoerbedrijven betalen vaak mee

Legmanager (technisch en financieel) kost €400 per bedrijf (maximaal twee lopende koppels) per jaar. Veel mengvoerbedrijven betalen een deel van deze kosten als hun klanten aan Legmanager deelnemen. In ruil daarvoor krijgen de mengvoerbedrijven via het programma Legspiegel inzicht in de technische gegevens van de koppels van hun klanten.

dan in de groep 25% koppels met het hoogste voerverbruik per dier per dag.

Bij witte kooihennen heeft de groep 25% beste koppels qua voerverbruik per dier per dag een beduidend hogere eierproductie per opgehokte hen dan de groep 25% met het hoogste voerverbruik. Ook loopt het moment van ruimen ver uiteen (beste koppels gemiddeld op 94 weken, slechtste koppels gemiddeld op 78 weken).

Bij de bruine scharrelhennen en bruine uitloophennen is het verschil in aantal eieren per opgehokte hen tussen de 25% beste en de 25% slechtste koppels wat voerverbruik betreft gering. Slechts enkele eieren. Bij deze hennen is de aanhoudingsduur gemiddeld 76 weken en wijken de gemiddelden van de 25% beste en de 25% slechtste koppels daar niet vanaf. Bij witte scharrelhennen zit er tussen de leeftijd van ruimen bij de 25% beste en de 25% slechtste koppels vijf weken en is het verschil in aantal eieren per opgehokte hen tussen deze twee groepen ruim 20 stuks.

Over het effect van hoog of laag voerverbruik per dier per dag op het financieel resultaat zijn uit de cijfers van Agrovision minder harde conclusies te trekken. Bijvoorbeeld bij witte kooikoppels is de voerwinst per opgehokte hen bij de 25% koppels met het hoogste en de 25% koppels met het laagste voerverbruik tegengesteld aan wat je verwacht. Mogelijk dat dit het gevolg is van het effect op het groepsgemiddelde van één of enkele koppels in een kleine groep. Als meer pluimveehouders aan Legmanager meedoen, ook met financiële cijfers, dan worden de uitkomsten wellicht duidelijker en in elk geval betrouwbaarder.

Hans Bijleveld hans.bijleveld@reedbusiness.nl

Natuurlijk

Ik wil het genot met u delen (echt waar!) dat wij hier dagelijks ervaren. Wij wonen namelijk tegen een natuurgebied aan. De gronden achter en om ons bedrijf zijn van een landelijk werkende natuurvereniging. Ik mag hier de naam niet noemen, vanwege het reclame-effect.

Nu zult u denken, wat moet ik daar nu mee? Nou, u zult misschien verrast zijn, maar hier zitten ook uw (zuurverdiende) centen in. Of doet u niet mee met de lotto of de postcodeloterij? Of betaalt u geen belasting? (Dat is een gemene vraag aan een scharrelpluimveehouder, sorry.) Wij sponsoren dit namelijk allemaal.

Wat is er aan de hand dan? Nou, dat gebied achter ons wordt nu nog bijzonder-der-der dan het al was. Het was braakliggend weiland waar al meer dan tien jaar niet werd bemest. Maar nu wordt het zó mooi! Dat wil je niet weten! De hoge heren hebben besloten dat daar nieuwe natuur komt, met allemaal zeldzame plantjes en diertjes. Dus moet je dat rigoureuus aanpakken. Het plan was om er 15-20 cm vanaf te halen om de grond te verarmen. Aangezien ze niet weten wat een laser of een rolmaat is, hebben ze er zo'n 40 cm afgehaald, maar dat geeft niet.

Nu is het misschien ook wel nuttig om te weten dat het oude grasland al driekwart van het jaar blank stond. Dus wat zal er nu gebeuren? Deze winter hebben we de grootste kunstmatige schaatsbaan van Europa in onze achtertuin (het wordt toch een héél zware winter?). Het moeten ook wel heel bijzondere plantjes worden, want welke plantjes kunnen er in de blubber groeien? Maar zeg dat niet tegen de hoge groenen, want wij weten nergens van. Vijftien jaar geleden is het land ernaast ook al afgegraven voor die bijzondere plantjes. Elk jaar kwamen er tientallen vrijwilligers die alle opslag en boompjes eruit trokken, want dat is geen natuur (??). Na vijf jaar hebben ze de moed maar opgegeven. Nu lopen er weer koeien, zeldzame plantjes zul je er moeten poten...

Maar deze keer is het anders. Er is veel langer over nagedacht en het kost veel meer, dus nu gaat het lukken. We zullen het maar niet over al die CO₂ en uitlaatgassen hebben... Ik ben benieuwd wat het wordt als de zon weer gaat schijnen.

Dank u voor dieeee bloeeemen.

Helmus Torsius legpluimveehouder in Putten

